

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 10. srpna 2023
Č.j. MSP-210/2021-ODKA-SPZ/5
Počet listů: 2
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. T. K. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy: trestní spis Okresního soudu v Pardubicích sp. zn. 4 T 185/2014

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného T. K.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2020, č. j. 4 T 185/2014-211.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

1. Trestním příkazem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 21. 11. 2014, č. j. 4 T 185/2014-76, soud uložil za skutek právně kvalifikovaný jako přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zákoníku obviněnému T. K. podle tohoto ustanovení s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. řádu podmíněný trest odnětí svobody v délce trvání jednoho roku. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku výkon trestu odložil na zkušební dobu v trvání dvou let. Podle § 82 odst. 2 věta první tr. zákoníku obviněnému uložil povinnost plnit ve zkušební době podmíněného odsouzení řádně běžné výživné a nejpozději do konce zkušební doby doplatit dlužné výživné pro T. K. Trestní příkaz nabyl právní moci dne 4. 2. 2015.
2. Usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 8. 9. 2017, č. j. 4 T 185/2014-110, bylo rozhodnuto podle § 330 odst. 1 tr. řádu a § 83 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku o prodloužení zkušební doby o 2 roky na celkové 4 roky. Předmětné usnesení nabylo právní moci dne 8. 9. 2017.

3. Dalším usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 6. 6. 2019, č. j. 4 T 185/2014-164, bylo rozhodnuto podle § 330 odst. 1 tr. řádu a § 83 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku o prodloužení zkušební doby o 1 rok na celkových 5 let. Předmětné usnesení nabylo právní moci dne 6. 6. 2019.

Napadené rozhodnutí

4. Napadeným usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2020, č. j. 4 T 185/2014-211, bylo rozhodnuto podle § 83 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 330 odst. 1 tr. řádu, že obv. T. K. vykoná trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, který mu byl uložen trestním příkazem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 21. 11. 2014, č. j. 4 T 185/2014-76. Podle § 83 odst. 5 tr. zákoníku a § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obviněný pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou. Usnesení nabylo právní moci dne 9. 10. 2020.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

5. Podle § 233 odst. 1 tr. řádu předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání osoby, jejichž osobní účast při něm je nutná. O veřejném zasedání vyrozumí státního zástupce, jakož i osobu, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět, a osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jestliže tyto osoby nebyly k veřejnému zasedání předvolány; vyrozumí též obhájce, popřípadě zmocněnce a zákonného zástupce nebo opatrovníka těchto osob.
6. Podle § 137 odst. 1 tr. řádu je usnesení třeba oznámit osobě, které se přímo dotýká, jakož i osobě, která k němu dala svým návrhem podnět; usnesení soudu se oznámí též státnímu zástupci. Oznámení se děje buď vyhlášením usnesení v přítomnosti toho, jemuž je třeba usnesení oznámit, anebo doručením opisu usnesení.
7. Podle § 63 odst. 2 tr. řádu se obviněnému doručuje především na adresu, kterou za tím účelem uvedl.
8. Podle § 64 odst. 1 písm. a) tr. řádu se do vlastních rukou doručuje obviněnému obžaloba, návrh na schválení dohody o vině a trestu, návrh na potrestání a předvolání.
9. Podle § 64 odst. 1 písm. b) tr. řádu se doručuje do vlastních rukou mimo jiné osobám oprávněným podat proti rozhodnutí opravný prostředek opis tohoto rozhodnutí.
10. Podle § 64 odst. 5 tr. řádu nelze náhradním způsobem podle § 64 odst. 4 tr. řádu doručit písemnost, doručuje-li se a) obviněnému usnesení o zahájení trestního stíhání, obžaloba, návrh na potrestání, návrh na schválení dohody o vině a trestu, rozsudek, trestní příkaz nebo předvolání k hlavnímu líčení nebo veřejnému zasedání, nebo b) jiná písemnost, jestliže to předseda senátu, státní zástupce, nebo policejní orgán z důležitých důvodů nařídí.

Posouzení předmětné věci

11. Samosoudce Okresního soudu v Pardubicích o konání veřejného zasedání nařízeného na 10. 9. 2020 řádně nevyrozuměl obviněného, neboť předvolání k veřejnému zasedání (na č. 1. 200 spisu) nechal zaslat na adresu obviněného uvedenou ve zprávě Obvodního oddělení Policie ČR Kolín ze dne 5. 3. 2020, (na č. 1. 195 spisu), ačkoliv obviněný na této adrese nepřevzal předchozí písemnost soudu ze dne 23. 3. 2020 (na č. 1. 199 spisu) a v předchozím řízení tuto

adresu k doručování písemností neuvedl a nebylo mu na ni v minulosti orgány činnými v trestním řízení doručováno.

12. Obviněnému byly od počátku řízení v této trestní věci písemnosti zasílány buď na adresu jeho trvalého bydliště, anebo na obviněným uvedenou adresu, byť se zdržoval rovněž na ubytovně, kde také přebíral poštovní zásilky (viz protokol o výsledku obviněného na č. 1. 4 spisu). Obviněný mimo jiné předkládal soudu kopie poštovních poukázek, jimiž dokládal plnění povinnosti platit výživné (viz např. č. 1. 109, 139, 162 spisu).
13. V důsledku toho, že soud zaslal předvolání k veřejnému zasedání obviněnému toliko na adresu uvedenou ve zprávě Obvodního oddělení Policie ČR Kolín ze dne 5. 3. 2020, kterou ale obviněný nikdy předtím k doručování neuvedl, nebyly splněny zákonné podmínky pro konání veřejného zasedání ve smyslu § 233 odst. 1 tr. řádu a obviněný tak byl zbaven možnosti účastnit se jednání soudu a realizovat při něm svá práva, zejména právo na obhajobu.
14. Zároveň nemohlo dojít k náhradnímu doručení předvolání k veřejnému zasedání tzv. fikcí. Přesto soud v úvodu veřejného zasedání konaného dne 10. 9. 2020 konstatoval, že doručení předvolání obviněnému bylo vykázáno postupem podle § 64 odst. 2, 4 tr. řádu dne 24. 8. 2020 (viz protokol č. 1. 210 spisu).
15. Usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2020, kterým bylo rozhodnuto o nařízení výkonu podmíněného trestu odnětí svobody, soud rovněž zaslal obviněnému na adresu uvedenou ve shora zmíněné policejní zprávě, na níž se však obviněný zjevně nezdržoval. Usnesení o nařízení výkonu podmíněně uloženého trestu je přitom nutno z hlediska závažnosti jeho důsledků, tedy povinnosti nástupu výkonu trestu odnětí svobody, zahrnout mezi písemnosti, u kterých je doručování náhradním způsobem ex lege vyloučeno. Současně se od okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu podmíněně odloženého trestu odvíjí lhůta k podání stížnosti. Náhradní doručení fikcí, a to i když je doručená písemnost následně vložena do domovní schránky adresáta, tak výrazně zmenšuje reálnou možnost včas využít práva podat řádný opravný prostředek (viz přiměřeně nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1760/16).
16. Samosoudce Okresního soudu v Pardubicích tak měl podle § 64 odst. 5 písm. b) tr. řádu nařídit, že usnesení o nařízení výkonu podmíněně odloženého trestu nelze obviněnému doručit náhradním způsobem. V předmětné věci, kdy písemnosti byly doručovány obviněnému na různé adresy včetně sporné adresy uvedené v policejní zprávě ze dne 5. 3. 2020, měl soud doručit písemnost obviněnému prostřednictvím policejního orgánu (§ 62 odst. 1 tr. řádu), jak k tomu ostatně k žádosti soudu opakovaně docházelo v průběhu řízení (viz č. 1. 96, 98 spisu).
17. V předmětné věci tak došlo k vadnému postupu soudu, který jednak obviněnému zaslal předvolání k veřejnému zasedání na jinou než jím užívanou doručovací adresu, respektive adresy, v důsledku čehož nebyly splněny podmínky pro konání veřejného zasedání, jednak obviněnému zaslal usnesení o nařízení výkonu podmíněně odloženého trestu na stejnou adresu, přičemž bylo doručeno náhradním způsobem, ačkoliv povaha doručovaného rozhodnutí náhradní způsob doručení vylučovala.

Návrh

18. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:

- 1) podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že usnesením Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2020, č. j. 4 T 185/2014-211, a v řízení předcházejícím jeho vydání byl porušen zákon v ustanovení § 233 odst. 1 tr. řádu a § 64 odst. 1, odst. 2, odst. 5 písm. b) tr. řádu v neprospěch obviněného T. K.;
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu zrušil usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2014, č. j. 4 T 185/2014-211, a rovněž zrušil další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu;
- 3) podle § 270 odst. 1 tr. řádu přikázal Okresnímu soudu v Pardubicích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl;
- 4) podle § 275 odst. 4 tr. řádu rozhodl o přerušení výkonu trestu odnětí svobody, který obviněný T. K. vykonává na základě usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 9. 2020, č. j. 4 T 185/2014-211.